

**รายงานสถานการณ์คุณภาพน้ำผิวดิน
กลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา และกลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567**

● **คุณภาพน้ำผิวดินลำน้ำสายหลัก**

สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 16 (สคพ.16) ดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำผิวดินลำน้ำสายหลัก กลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา พื้นที่จังหวัดสงขลา และกลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง พื้นที่จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส รวมจำนวน 7 แหล่งน้ำ 24 จุดตรวจวัด ดังนี้

ลำน้ำสายหลัก	จำนวนจุดตรวจวัด
กลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา (รหัส 20)	
- ทะเลหลวง	2
- ทะเลสาบสงขลา	7
กลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง (รหัส 21)	
- แม่น้ำปัตตานีตอนล่าง	2
- แม่น้ำปัตตานีตอนบน	3
- แม่น้ำสายบุรี	4
- แม่น้ำบางนรา	2
- แม่น้ำโก-ลก	4
รวม	24

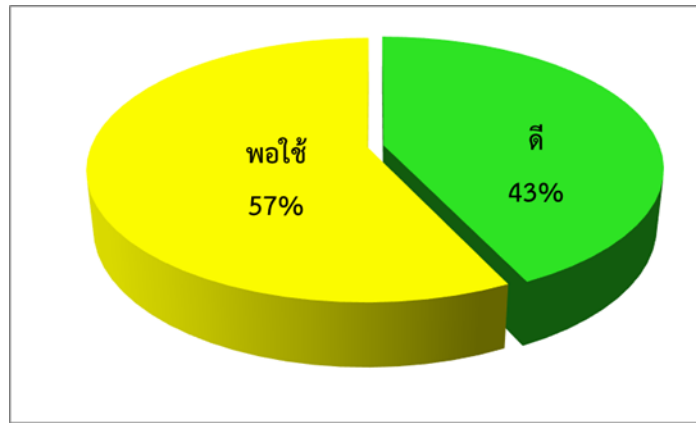
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สคพ.16 ติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำผิวดิน ความถี่ 4 ครั้งต่อปี ครั้งที่ 1 เดือนพฤศจิกายน – ธันวาคม 2566 ครั้งที่ 2 เดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ ครั้งที่ 3 เดือนพฤษภาคม และครั้งที่ 4 เดือนกรกฎาคม 2567 ผลการประเมินดัชนีคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน¹ (WQI) พบว่าคุณภาพน้ำ 7 แหล่งน้ำ อยู่ในเกณฑ์ดี ร้อยละ 43 และเกณฑ์พอใช้ ร้อยละ 57 (รูปที่ 1 และตารางที่ 1)

● แหล่งน้ำที่มีคุณภาพน้ำโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี จำนวน 3 แหล่ง ได้แก่ แม่น้ำปัตตานีตอนล่าง แม่น้ำปัตตานีตอนบน และแม่น้ำสายบุรี

● แหล่งน้ำที่มีคุณภาพน้ำโดยรวมอยู่ในเกณฑ์พอใช้ จำนวน 4 แหล่ง ได้แก่ ทะเลหลวง ทะเลสาบสงขลา แม่น้ำบางนรา และแม่น้ำโก-ลก

¹ ดัชนีคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน (Water Quality Index : WQI)

แสดงถึงสถานการณ์ของคุณภาพน้ำในภาพรวม โดยพิจารณาจากค่าคุณภาพน้ำ 5 พารามิเตอร์ ได้แก่ ออกซิเจนละลาย (Dissolved Oxygen : DO) ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (Biochemical Oxygen Demand : BOD) แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (Total Coliform Bacteria : TCB) แบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (Fecal Coliform Bacteria : FCB) และแอมโมเนียไนโตรเจน (NH₃-N) มีคะแนนอยู่ระหว่าง 0-100 โดยจัดเกณฑ์คุณภาพน้ำ ดีมาก (คะแนน 91-100) ดี (คะแนน 71-90) พอใช้ (คะแนน 61-70) เสื่อมโทรม (คะแนน 31-60) และเสื่อมโทรมมาก (คะแนน 0-30)

รูปที่ 1 สถานการณ์คุณภาพน้ำลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา และลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง ปี 2567

ตารางที่ 1 คุณภาพน้ำผิวดินลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา และลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง ปี 2567 เปรียบเทียบกับปี 2566

เกณฑ์คุณภาพน้ำ (คะแนน WQI)	แหล่งน้ำผิวดินในพื้นที่จังหวัดสงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส	
	ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา	ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง
 ดี (71-90)	-ไม่มี-	แม่น้ำปัตตานีตอนล่าง ⁽⁷²⁾ แม่น้ำปัตตานีตอนบน ⁽⁷⁵⁾ แม่น้ำสายบุรี ⁽⁷⁹⁾
 พอใช้ (61-70)	ทะเลหลวง ⁽⁶⁷⁾ ทะเลสาบสงขลา ⁽⁶⁹⁾	แม่น้ำบางนรา ⁽⁶⁷⁾ แม่น้ำโก-ลก ⁽⁷⁰⁾

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บ คือ ค่าดัชนีคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน (WQI)
 + คือ แหล่งน้ำที่มีคุณภาพดีขึ้น 1 ระดับ เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2566
 - คือ แหล่งน้ำที่มีคุณภาพลดลง 1 ระดับ เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2566

SK09 บ้านปากจำ 15 ก.ค. 67

SK10 ปากคลองอู่ตะเภา 1 ก.พ. 67

❖ กลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

ทะเลหลวง

คุณภาพน้ำทะเลหลวง อยู่ในเกณฑ์พอใช้ทั้ง 2 จุดตรวจวัด ได้แก่ ปากคลองบ้านโรง (SK04) และกลางทะเลหลวง (SK05) (รูปที่ 2 และตารางที่ 2)

พารามิเตอร์สำคัญที่บ่งชี้ถึงปัญหาคุณภาพน้ำ ได้แก่ ออกซิเจนละลาย (DO) ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) และแอมโมเนียในหน่วยไนโตรเจน ($\text{NH}_3\text{-N}$) คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 34 33 และ 33 ตามลำดับ โดยบริเวณที่มีปัญหาคุณภาพน้ำ คือ ปากคลองบ้านโรง (SK04) เนื่องจากพื้นที่โดยรอบเป็นนาข้าว มีการเลี้ยงปศุสัตว์ เช่น โค กระบือ แบบปล่อยตามธรรมชาติ ซึ่งการมีขี้ถ่ายของเสีย มีการชะล้างความสกปรก ทั้งจากการเกษตร และการเลี้ยงปศุสัตว์ลงสู่คลองบ้านโรง

ทะเลสาบสงขลา

คุณภาพน้ำทะเลสาบสงขลาโดยรวมอยู่ในเกณฑ์พอใช้ โดยมีสัดส่วนคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี เกณฑ์พอใช้ และเกณฑ์เสื่อมโทรม คิดเป็นร้อยละ 29 57 และ 14 ตามลำดับ บริเวณที่คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี ได้แก่ บ้านปากจ่า (SK09) และปากทะเลสาบสงขลา (SK15) บริเวณที่คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์พอใช้ ได้แก่ ปากคลองอู่ตะเภา (SK10) สะพานติณสูลานนท์ ช่วงแรก (SK12) ปากคลองสำโรง (SK13) และวัดสุวรรณคีรี (SK14) และบริเวณที่คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม คือ ปากคลองพะวง (SK11) (รูปที่ 2 และตารางที่ 2)

ผลการตรวจวัดโลหะหนัก จำนวน 3 จุดตรวจวัด ได้แก่ ปากคลองอู่ตะเภา (SK10) ปากคลองสำโรง (SK13) และปากทะเลสาบสงขลา (SK15) จำนวน 10 พารามิเตอร์ ได้แก่ แคดเมียม (Cd) โครเมียม (Cr) โครเมียมชนิดเฮกซะวาเลนต์ (Cr Hexavalent) แมงกานีส (Mn) นิกเกิล (Ni) ตะกั่ว (Pb) สังกะสี (Zn) ทองแดง (Cu) ปรอท (Hg) และสารหนู (As) พบอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดินทุกพารามิเตอร์

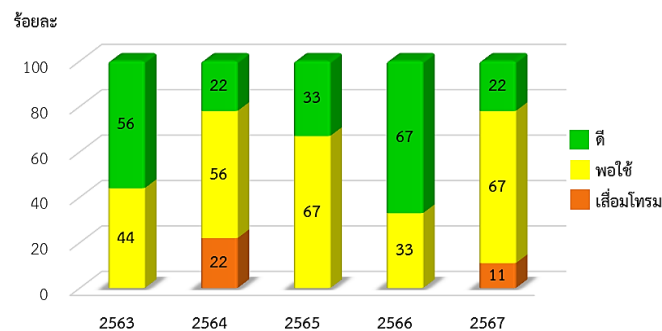
ผลการตรวจวัดสารเคมีที่ใช้ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์ที่มีคลอรีนเป็นองค์ประกอบ (Total Organochlorine Pesticides) จำนวน 17 ชนิด ได้แก่ บีเอชซีชนิดแอลฟา (alpha-BHC) บีเอชซีชนิดเบต้า (beta-BHC) บีเอชซีชนิดแกมมา (gamma-BHC) บีเอชซีชนิดเดลต้า (delta-BHC) เฮปตาคลอร์ (Heptachlor) อัลดริน (Aldrin) เฮปตาคลอร์อีพอกไซด์ (Heptachlor epoxide) เอนโดซัลแฟน (Endosulfan I) พาราดีดีอี (p,p'-DDE) ดีลด์ริน (Dieldrin) เอนดริน (Endrin) เอนโดซัลแฟน (Endosulfan II) พาราดีดีดี (p,p'-DDD) เอนดริล อัลดีไฮด์ (Endrin Aldehyde) เอนโดซัลแฟนซัลเฟต (Endosulfan Sulfate) พาราดีดีที (p,p'-DDT) และเมทอกซีคลอร์ (Methoxychlor) บริเวณปากคลองอู่ตะเภา (SK10) พบอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

พารามิเตอร์สำคัญที่บ่งชี้ถึงปัญหาคุณภาพน้ำ ได้แก่ แอมโมเนียในหน่วยไนโตรเจน ($\text{NH}_3\text{-N}$) ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) แบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (FCB) ออกซิเจนละลาย (DO) และแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB) คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 37 27 18 9 และ 9 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 คุณภาพน้ำลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ปี 2567

เกณฑ์คุณภาพน้ำ (คะแนน WQI)	ร้อยละคุณภาพน้ำ	
	ทะเลหลวง	ทะเลสาบสงขลา
 ดี (71-90)	-ไม่มี-	29 บ้านปากจ่า (SK09) ปากทะเลสาบสงขลา (SK15)
 พอใช้ (61-70)	100 ปากคลองบ้านโรง (SK04) กลางทะเลหลวง (SK05)	57 ปากคลองอู่ตะเภา (SK10) สะพานติณสูลานนท์ ช่วงแรก (SK12) ปากคลองสำโรง (SK13) วัดสุวรรณคีรี (SK14)
 เสื่อมโทรม (31-60)	-ไม่มี-	14 ปากคลองพะวง (SK11)

สถานการณ์คุณภาพน้ำลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาในช่วง 5 ปี พบว่าสัดส่วนของคุณภาพน้ำที่อยู่ในเกณฑ์ดีถึงพอใช้มีแนวโน้มลดลง (รูปที่ 3)

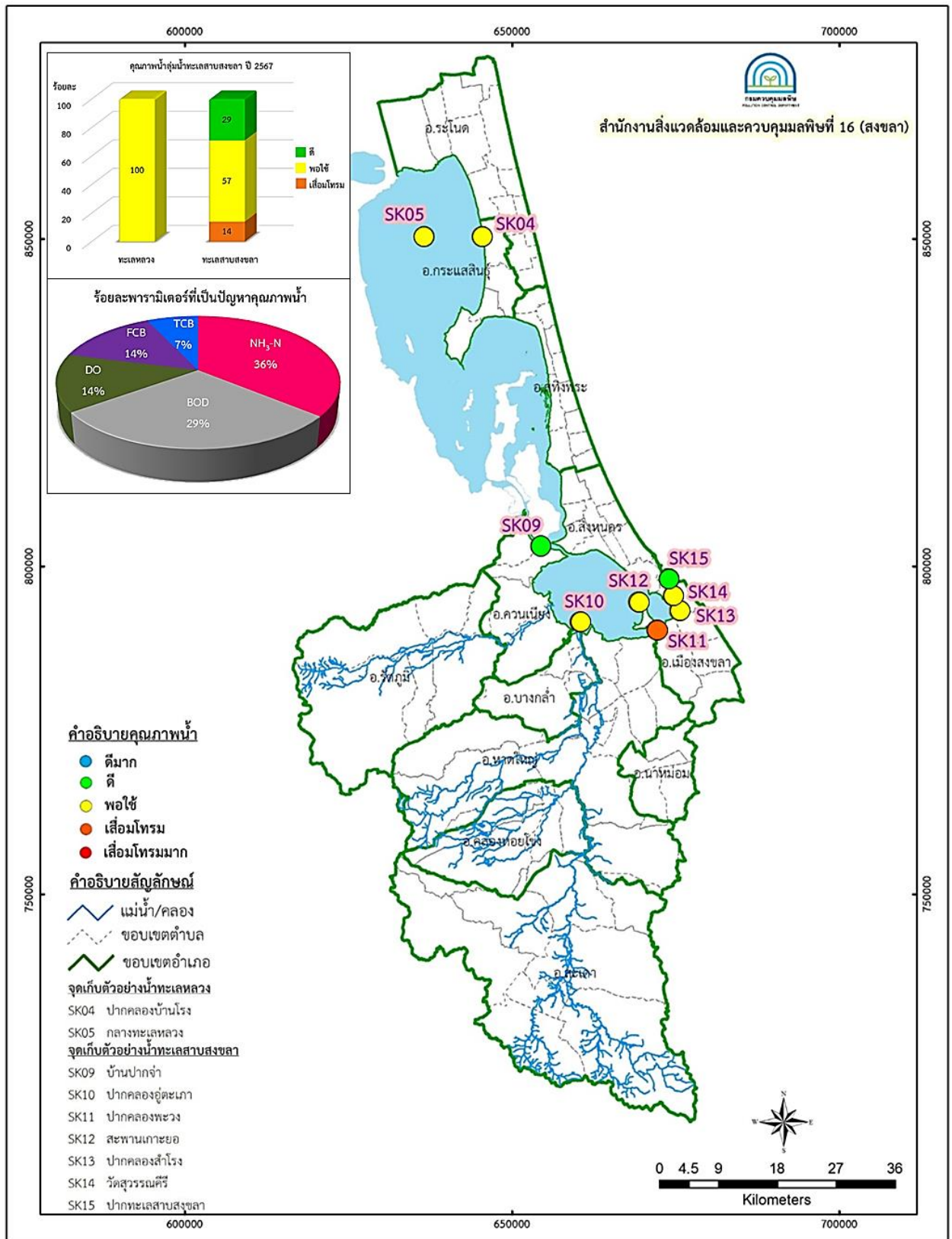
รูปที่ 3 คุณภาพน้ำลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ปี 2563 – 2567

SK13 ปากคลองสำโรง 16 ก.ค. 67

SK15 ปากทะเลสาบสงขลา 16 ก.ค. 67

รูปที่ 2 คุณภาพน้ำทะเลสาบสงขลา และทะเลสาบสงขลา ปี 2567

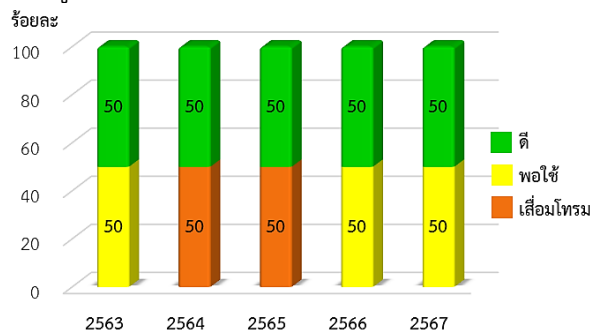
❖ ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง

แม่น้ำปัตตานีตอนล่าง

คุณภาพน้ำแม่น้ำปัตตานีตอนล่างโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี โดยมีสัดส่วนคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี และเกณฑ์พอใช้ คิดเป็นร้อยละ 50 เท่ากัน *บริเวณที่มีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี* คือ บ้านอาเนาะบุโละ (PT02) *บริเวณที่มีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์พอใช้* คือ ปากแม่น้ำปัตตานี (PT01) (รูปที่ 9 และตารางที่ 3)

พารามิเตอร์สำคัญที่บ่งชี้ถึงปัญหาคุณภาพน้ำ ได้แก่ แอมโมเนียในหน่วยไนโตรเจน ($\text{NH}_3\text{-N}$) และแบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (FCB) คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 67 และ 33 ตามลำดับ พบค่าค่อนข้างสูงบริเวณปากแม่น้ำปัตตานี (PT01) เนื่องจากรองรับน้ำเสียชุมชนจากอำเภอเมืองปัตตานี รวมถึงท่าเทียบเรือ และน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม และเป็นบริเวณทำนาก่อนลงสู่ทะเลอ่าวไทย

สถานการณ์คุณภาพน้ำแม่น้ำปัตตานีตอนล่างในช่วง 5 ปี พบว่าสัดส่วนของคุณภาพน้ำที่อยู่ในเกณฑ์ดีถึงพอใช้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น (รูปที่ 4)

รูปที่ 4 คุณภาพน้ำแม่น้ำปัตตานีตอนล่าง ปี 2563–2567

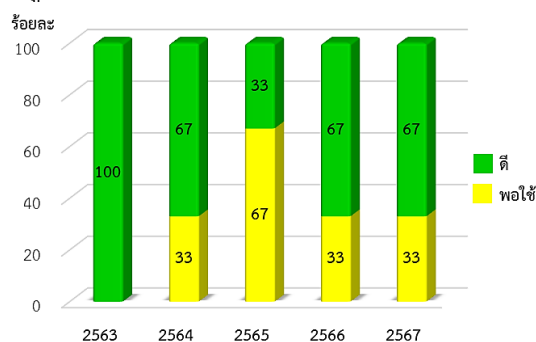
แม่น้ำปัตตานีตอนบน

คุณภาพน้ำแม่น้ำปัตตานีตอนบนโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี โดยมีสัดส่วนคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดีและเกณฑ์พอใช้ คิดเป็นร้อยละ 67 และ 33 ตามลำดับ *บริเวณที่มีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี* ได้แก่ โรงสูบน้ำแรงต่ำประปาเทศบาลนครยะลา (PT03) และบ้านบาเจาะ (PT04) *บริเวณที่มีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์พอใช้* คือ ท้ายเขื่อนบางลาง (PT05) (รูปที่ 9 และตารางที่ 3)

ผลการตรวจวัดโลหะหนัก บริเวณโรงสูบน้ำแรงต่ำประปา เทศบาลนครยะลา (PT03) จำนวน 9 พารามิเตอร์ ได้แก่ แคดเมียม (Cd) โครเมียม (Cr) แมงกานีส (Mn) นิกเกิล (Ni) ตะกั่ว (Pb) สังกะสี (Zn) ทองแดง (Cu) ปรอท (Hg) และสารหนู (As) พบอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดินทุกพารามิเตอร์

พารามิเตอร์สำคัญที่บ่งชี้ถึงปัญหาคุณภาพน้ำ คือ ออกซิเจนละลาย (DO) พบค่าน้อยกว่า 2 มิลลิกรัมต่อลิตร บริเวณท้ายเขื่อนบางลาง (PT05)

สถานการณ์คุณภาพน้ำแม่น้ำปัตตานีตอนบนในช่วง 5 ปี พบว่าสัดส่วนของคุณภาพน้ำที่อยู่ในเกณฑ์ดีถึงพอใช้มีแนวโน้มคงเดิม (รูปที่ 5)

รูปที่ 5 คุณภาพน้ำแม่น้ำปัตตานีตอนบน ปี 2563–2567

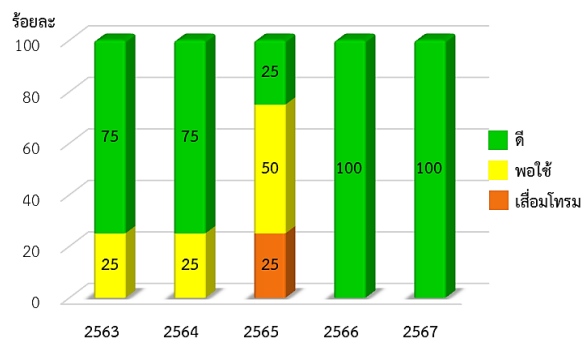
แม่น้ำสายบุรี

คุณภาพน้ำแม่น้ำสายบุรีอยู่ในเกณฑ์ดี ทั้ง 4 จุดตรวจวัด ได้แก่ ปากแม่น้ำสายบุรี (SB01) หมู่ 1 ต.กายูบองเกาะ (SB02) โรงสูบน้ำแรงต่ำการประปาเรือเสาะ (SB03) และเทศบาลตำบลศรีสาคร (SB04) (รูปที่ 9 และตารางที่ 3)

ผลการตรวจวัดโลหะหนัก บริเวณโรงสูบน้ำแรงต่ำการประปาเรือเสาะ (SB03) จำนวน 9 พารามิเตอร์ ได้แก่ แคดเมียม (Cd) โครเมียม (Cr) แมงกานีส (Mn) นิกเกิล (Ni) ตะกั่ว (Pb) สังกะสี (Zn) ทองแดง (Cu) ปรอท (Hg) และสารหนู (As) พบอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดินทุกพารามิเตอร์

พารามิเตอร์สำคัญที่บ่งชี้ถึงปัญหาคุณภาพน้ำ คือ แอมโมเนียในหน่วยไนโตรเจน (NH₃-N) พบค่าค่อนข้างสูงโรงสูบน้ำแรงต่ำการประปาเรือเสาะ (SB03)

สถานการณ์คุณภาพน้ำแม่น้ำสายบุรีในช่วง 5 ปี พบว่าสัดส่วนของคุณภาพน้ำที่อยู่ในเกณฑ์ดีถึงพอใช้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น (รูปที่ 6)

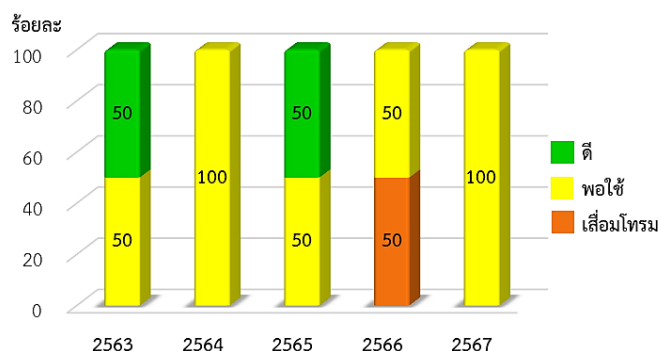
รูปที่ 6 คุณภาพน้ำแม่น้ำสายบุรี ปี 2563–2567

แม่น้ำบางนรา

คุณภาพน้ำแม่น้ำบางนราอยู่ในเกณฑ์พอใช้ ทั้ง 2 จุดตรวจวัด ได้แก่ เทศบาลเมืองนราธิวาส (BN1) และบ้านปิเหล็ง (BN2) (รูปที่ 9 และตารางที่ 3)

พารามิเตอร์สำคัญที่บ่งชี้ถึงปัญหาคุณภาพน้ำ คือ แอมโมเนียในหน่วยไนโตรเจน (NH₃-N) พบค่าค่อนข้างสูงบริเวณเทศบาลเมืองนราธิวาส (BN1) เนื่องจากบริเวณโดยรอบเป็นชุมชน

สถานการณ์คุณภาพน้ำแม่น้ำบางนราในช่วง 5 ปี พบว่าสัดส่วนของคุณภาพน้ำที่อยู่ในเกณฑ์ดีถึงพอใช้มีแนวโน้มลดลง (รูปที่ 7)

รูปที่ 7 คุณภาพน้ำแม่น้ำบางนรา ปี 2563–2567

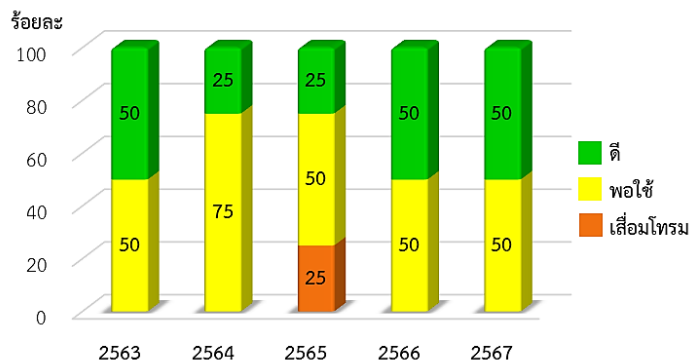
แม่น้ำโก-ลก

คุณภาพน้ำแม่น้ำโก-ลก โดยรวมอยู่ในเกณฑ์พอใช้ โดยมีสัดส่วนคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดีและเกณฑ์พอใช้ คิดเป็นร้อยละ 50 เท่ากัน บริเวณที่คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี ได้แก่ หมู่บ้านบูกะตา (KL1) และปากแม่น้ำโก-ลก (KL4) บริเวณที่คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์พอใช้ ได้แก่ สะพานไทย-มาเลเซีย (KL2) และสะพานท่าแพรก (KL3) (รูปที่ 9 และตารางที่ 3)

ผลการตรวจวัดโลหะหนัก บริเวณหมู่บ้านบูกะตา (KL1) และสะพานท่าแพรก (KL3) จำนวน 9 พารามิเตอร์ ได้แก่ แคดเมียม (Cd) โครเมียม (Cr) แมงกานีส (Mn) นิกเกิล (Ni) ตะกั่ว (Pb) สังกะสี (Zn) ทองแดง (Cu)ปรอท (Hg) และสารหนู (As) พบอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดินทุกพารามิเตอร์

พารามิเตอร์สำคัญที่บ่งชี้ถึงปัญหาคุณภาพน้ำ ได้แก่ แอมโมเนียในหน่วยไนโตรเจน ($\text{NH}_3\text{-N}$) และแบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (FCB) คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 80 และ 20 ตามลำดับ

สถานการณ์คุณภาพน้ำแม่น้ำโก-ลกในช่วง 5 ปี พบว่าสัดส่วนของคุณภาพน้ำที่อยู่ในเกณฑ์ดีถึงพอใช้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น (รูปที่ 8)

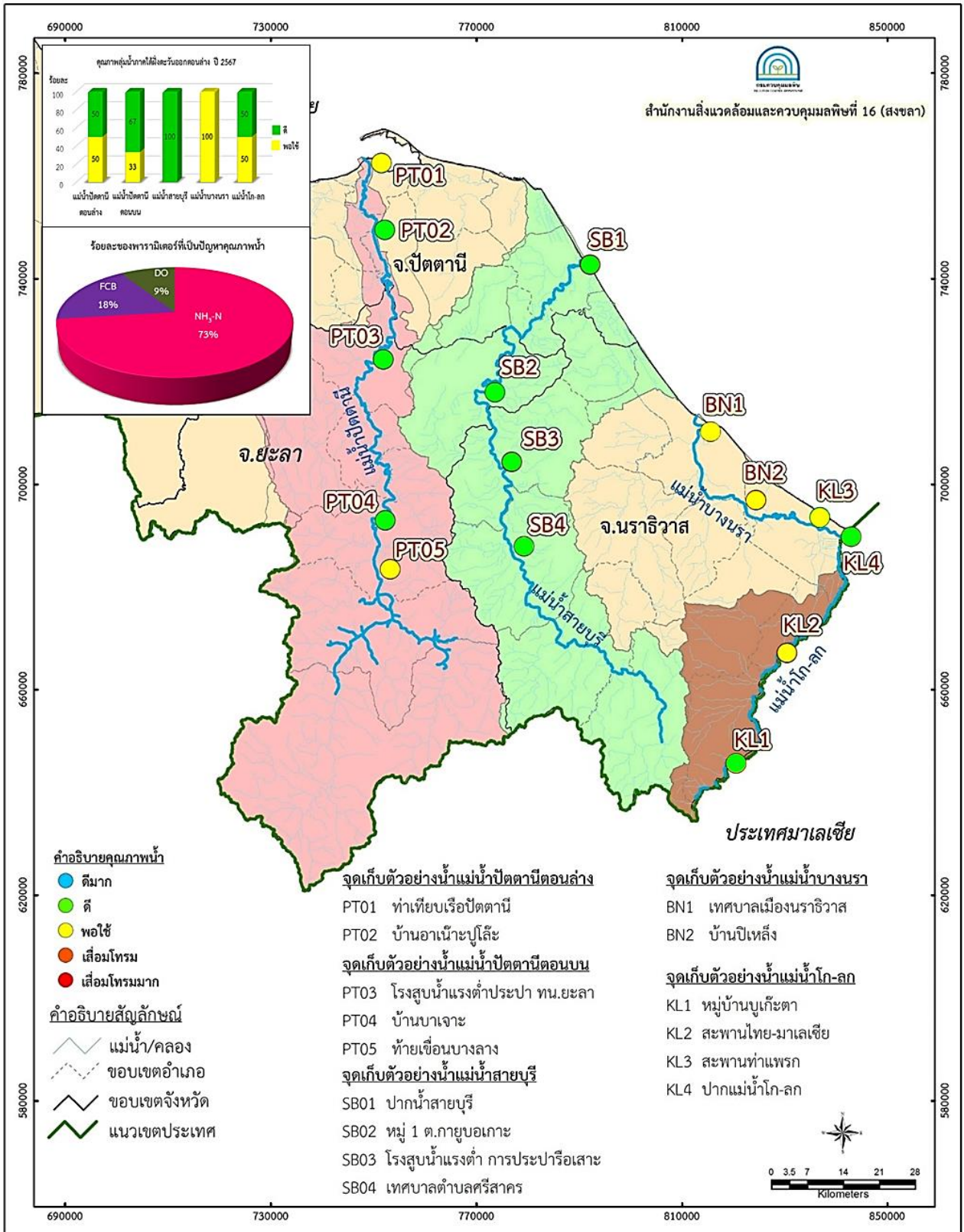
รูปที่ 8 คุณภาพน้ำแม่น้ำโก-ลก ปี 2563–2567

KL3 สะพานท่าแพรก 9 ก.ค.67

KL4 ปากแม่น้ำโก-ลก 9 ก.ค. 67

รูปที่ 9 คุณภาพน้ำแม่น้ำปิตานีตอนล่าง แม่น้ำปิตานีตอนบน แม่น้ำสายบุรี แม่น้ำบางนรา และแม่น้ำโก-ลก ปี 2567

ตารางที่ 3 คุณภาพน้ำลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง ปี 2567

เกณฑ์คุณภาพน้ำ (คะแนน WQI)	ร้อยละคุณภาพน้ำ				
	แม่น้ำปัตตานี ตอนล่าง	แม่น้ำปัตตานี ตอนบน	แม่น้ำสายบุรี	แม่น้ำบางนรา	แม่น้ำโก-ลก
 ดี (71-90)	50 บ้านอาน้ำปูโล๊ะ (PT02)	67 - โรงสูบน้ำแรงต่ำ ประปา ทน.ยะลา (PT03) - บ้านบาเจาะ (PT04)	100 - ปากแม่น้ำสายบุรี (SB01) - หมู่ 1 ต.กาญจนาภิเษก (SB02) - โรงสูบน้ำแรงต่ำ การประปาเรือเสาะ (SB03) - เทศบาลตำบล ศรีสาคร (SB04)	-ไม่มี-	50 - หมู่บ้านบูเกะตา (KL01) - ปากแม่น้ำโก-ลก (KL04)
 พอใช้ (61-70)	50 ปากแม่น้ำปัตตานี (PT01)	33 ท้ายเขื่อนบางลาง (PT05)	-ไม่มี-	100 - เทศบาลเมือง นราธิวาส (BN01) - บ้านปิเหล็ง (BN02)	50 - สะพานไทย- มาเลเซีย (KL02) - สะพานท่าแพรก (KL03)

PT02 บ้านอาน้ำปูโล๊ะ 11 ก.ค. 67

PT05 ท้ายเขื่อนบางลาง 11 ก.ค. 67

● คุณภาพน้ำผิวดินลำน้ำสาขา

สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 16 (สคพ.16) ดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำผิวดินลำน้ำสาขา ได้แก่ คลองสำโรง คลองนาทวี และคลองแห รวม 26 จุดตรวจวัด

คลองสำโรง

ติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำคลองสำโรง จังหวัดสงขลา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวน 8 จุดตรวจวัด ความถี่ 4 ครั้งต่อปี ครั้งที่ 1 เดือนธันวาคม 2566 ครั้งที่ 2 เดือนกุมภาพันธ์ 2567 ครั้งที่ 3 เดือนพฤษภาคม 2567 และครั้งที่ 4 เดือนกรกฎาคม 2567 คุณภาพน้ำโดยรวมอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมมาก โดยมีสัดส่วนคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม และเกณฑ์เสื่อมโทรมมาก คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 25 และ 75 ตามลำดับ (ตารางที่ 4 และรูปที่ 10)

พารามิเตอร์สำคัญที่บ่งชี้ถึงปัญหาคุณภาพน้ำ ได้แก่ ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) ออกซิเจนละลาย (DO) แบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (FCB) แอมโมเนียในหน่วยไนโตรเจน ($\text{NH}_3\text{-N}$) และแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB) คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 25 20 20 และ 15 ตามลำดับ (รูปที่ 10)

คลองนาทวี

ติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำคลองนาทวี จังหวัดสงขลา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวน 10 จุดตรวจวัด ความถี่ 2 ครั้งต่อปี ครั้งที่ 1 เดือนพฤศจิกายน 2566 และครั้งที่ 2 เดือนกันยายน 2567 คุณภาพน้ำโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี โดยมีสัดส่วนคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดีและเกณฑ์พอใช้ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 50 เท่ากัน (ตารางที่ 4 และรูปที่ 11)

พารามิเตอร์สำคัญที่บ่งชี้ถึงปัญหาคุณภาพน้ำ คือแอมโมเนียในหน่วยไนโตรเจน ($\text{NH}_3\text{-N}$) พบค่าค่อนข้างสูงบริเวณ สะพานบ้านท่าประดู่ (NWC0) สะพานบ้านนา (NWC3) และสะพานบ้านหัวแหลม (NWC5-1) เนื่องจากพื้นที่โดยรอบเป็นพื้นที่เกษตรและชุมชน (รูปที่ 11)

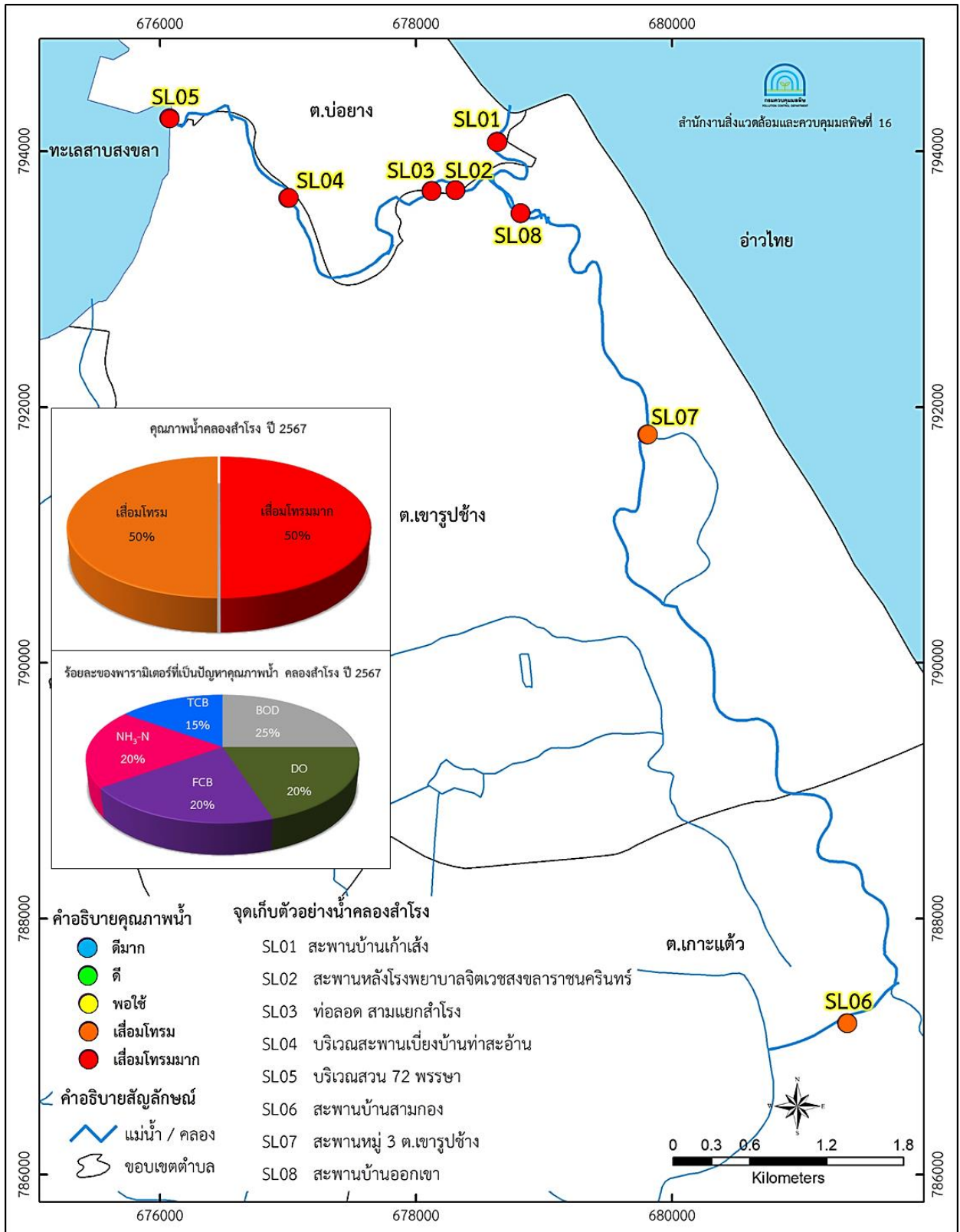
คลองแห

ติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำคลองแห จังหวัดสงขลา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวน 8 จุดตรวจวัด ความถี่ 2 ครั้งต่อปี ครั้งที่ 1 เดือนกรกฎาคม 2567 และครั้งที่ 2 เดือนสิงหาคม 2567 คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมมาก ทั้ง 8 จุดตรวจวัด (ตารางที่ 4 และรูปที่ 12)

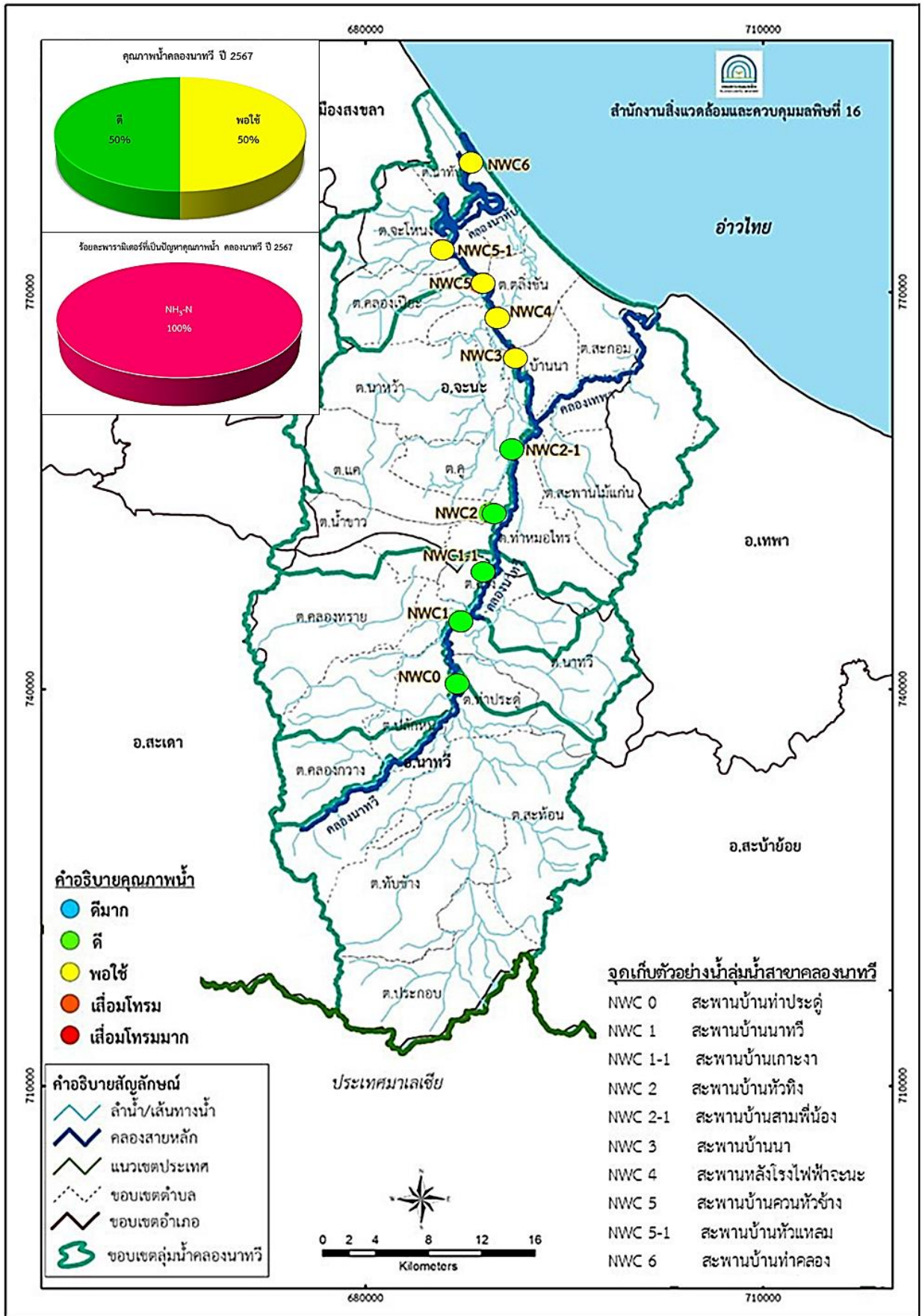
พารามิเตอร์สำคัญที่บ่งชี้ถึงปัญหาคุณภาพน้ำ ได้แก่ ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) แอมโมเนียในหน่วยไนโตรเจน ($\text{NH}_3\text{-N}$) แบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (FCB) แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB) และออกซิเจนละลาย (DO) คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 23 23 22 20 และ 12 ตามลำดับ (รูปที่ 12)

ตารางที่ 4 คุณภาพน้ำคลองสำโรง คลองนาทวี และคลองแห ปี 2567

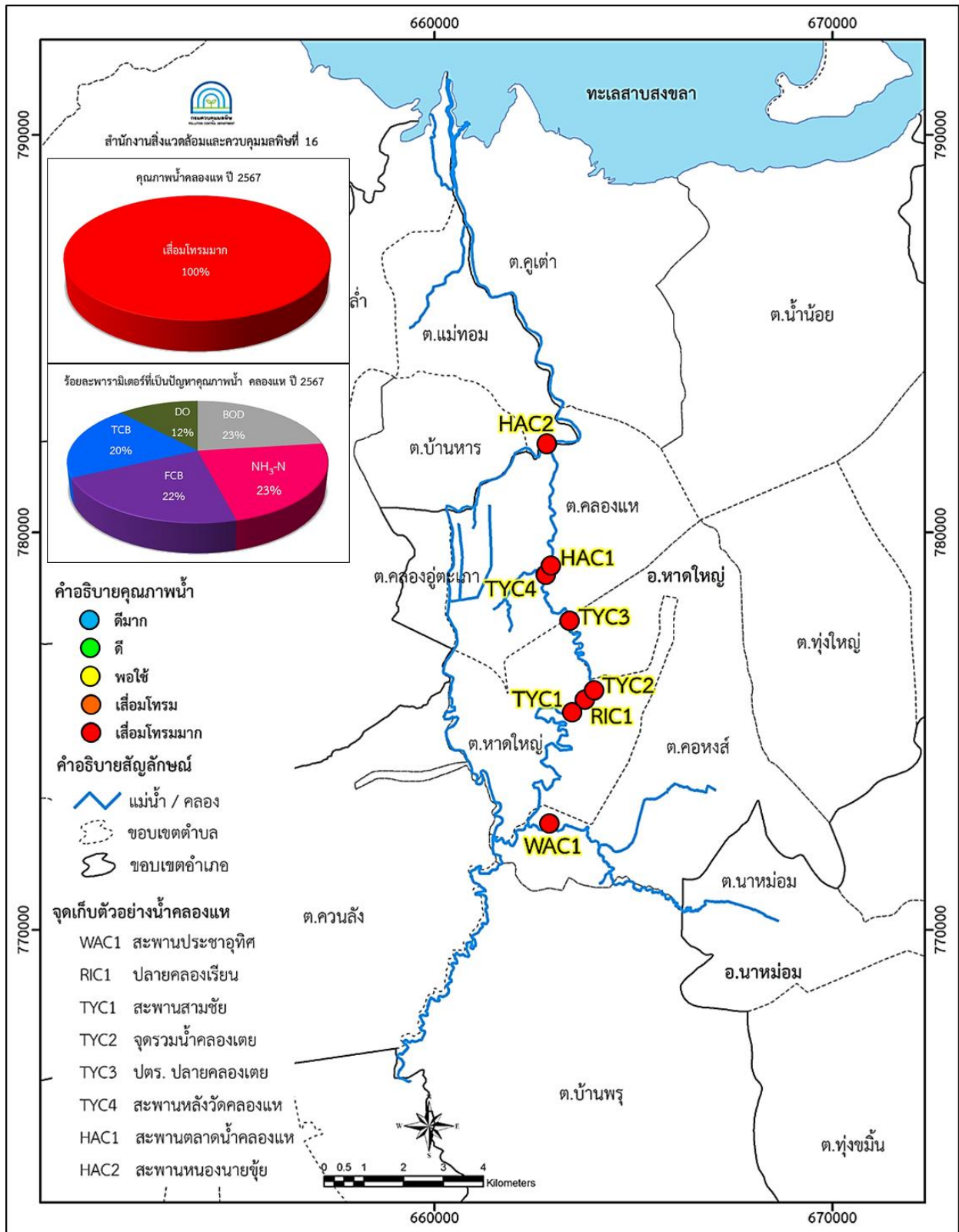
เกณฑ์คุณภาพน้ำ (คะแนน WQI)	ร้อยละคุณภาพน้ำ		
	คลองสำโรง	คลองนาทวี	คลองแห
 ดี (71-90)	-ไม่มี-	50 - สะพานบ้านท่าประดู่ (NWC0) - สะพานบ้านนาทวี (NWC1) - สะพานบ้านเกาะงา (NWC1-1) - สะพานบ้านหัวทิง (NWC2) - สะพานบ้านสามพี่น้อง (NWC2-1)	-ไม่มี-
 พอใช้ (61-70)	-ไม่มี-	50 - สะพานบ้านนา (NWC3) - สะพานบ้านหลังโรงไฟฟ้าจะนะ (NWC4) - สะพานบ้านควนหัวช้าง (NWC5) - สะพานบ้านหัวแหลม (NWC5-1) - สะพานบ้านท่าคลอง (NWC6)	-ไม่มี-
 เสื่อมโทรม (31-60)	25 - สะพานบ้านสามกอง (SL06) - สะพานหมู่ 3 เขารูปช้าง (SL07)	-ไม่มี-	-ไม่มี-
 เสื่อมโทรมมาก (0-30)	75 - สะพานบ้านเก้าเส้ง (SL01) - หลังโรงพยาบาลจิตเวชสงขลาราชนครินทร์ (SL02) - ท่อลอดสามแยกสำโรง (SL03) - สะพานเบียงบ้านท่าสะอ้าน (SL04) - สวน 72 พรรษา (SL05) - สะพานบ้านออกเขา (SL08)	-ไม่มี-	100 - สะพานประชาอุทิศ (WAC1) - ปลายคลองเรียน (RIC1) - สะพานสามชัย (TYC1) - จุดรวมน้ำคลองเตย (TYC2) - ประตुरบายน้ำปลายคลองเตย (TYC3) - สะพานหลังวัดคลองแห (TYC4) - สะพานตลาดน้ำคลองแห (HAC1) - สะพานหนองนายขี้ (HAC2)

รูปที่ 10 คุณภาพน้ำคลองสำโรง ปี 2567

รูปที่ 11 คุณภาพน้ำคลองนาทวี ปี 2567

รูปที่ 12 คุณภาพน้ำคลองแห ปี 2567

บริเวณที่มีปัญหาคุณภาพน้ำ สาเหตุและแนวทางการแก้ไข

บริเวณที่มีปัญหาคุณภาพน้ำ	สาเหตุ	แนวทางการแก้ไข
ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา		
ทะเลหลวง ปากคลองบ้านโรง (SK04)	น้ำเสียจากการเกษตร - พื้นที่โดยรอบเป็นนาข้าว ซึ่งมีการชะล้างความสกปรกจากการเกษตรลงคลองบ้านโรง และลงสู่ทะเลหลวง - มีการเลี้ยงปศุสัตว์ เช่น โค กระบือ แบบปล่อยตามธรรมชาติ ซึ่งมีการขับถ่ายของเสียลงสู่แหล่งน้ำ เกิดความสกปรกและเน่าเสีย	- ส่งเสริมให้ความรู้เรื่องแนวปฏิบัติที่ดีด้านการเกษตร (Good Agricultural Practices: GAP) เช่น การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ลดการใช้สารเคมี/สารกำจัดศัตรูพืชที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและแหล่งน้ำ รวบรวมมูลสัตว์นำไปใช้ประโยชน์
ทะเลสาบสงขลา บ้านปากจำ (SK09) ปากคลองอู่ตะเภา (SK10) ปากคลองพะวง (SK11) สะพานติณสูลานนท์ ช่วงแรก (SK12) ปากคลองสำโรง (SK13) วัดสุวรรณคีรี (SK14) ปากทะเลสาบสงขลา (SK15)	น้ำเสียจากชุมชน น้ำเสียจากอุตสาหกรรมชุมชนประเภทแกะล้างอาหารทะเล	- รณรงค์และส่งเสริมให้ครัวเรือนติดตั้งตะแกรงดักขยะ ถังดักไขมัน หรือถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปก่อนระบายออกสู่แหล่งน้ำ - ส่งเสริมอุตสาหกรรมชุมชนประเภทแกะล้างอาหารทะเลให้ปฏิบัติตามแนวปฏิบัติที่ดี
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง		
แม่น้ำปัตตานีตอนล่าง ปากแม่น้ำปัตตานี (PT01)	ท่าเทียบเรือ น้ำเสียจากชุมชน	- รณรงค์และส่งเสริมให้ครัวเรือนติดตั้งตะแกรงดักขยะ ถังดักไขมัน หรือถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปก่อนระบายออกสู่แหล่งน้ำ - รณรงค์ ให้ความรู้ผู้ประกอบการและชาวประมงบริเวณท่าเทียบเรือ ประมงปัตตานีไม่ให้ปล่อยน้ำทิ้งและสิ่งปฏิกูลลงสู่แหล่งน้ำ
แม่น้ำปัตตานีตอนบน ท้ายเขื่อนบางลาง (PT05)	น้ำเสียจากชุมชน น้ำเสียจากการเกษตร	- รณรงค์และส่งเสริมให้ครัวเรือนติดตั้งตะแกรงดักขยะ ถังดักไขมัน หรือถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปก่อนระบายออกสู่แหล่งน้ำ - ส่งเสริมให้ความรู้เรื่องแนวปฏิบัติที่ดีด้านการเกษตร (Good Agricultural Practices: GAP) เช่น การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ลดการใช้สารเคมี/สารกำจัดศัตรูพืชที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและแหล่งน้ำ

บริเวณที่มีปัญหาคุณภาพน้ำ สาเหตุและแนวทางการแก้ไข (ต่อ)

บริเวณที่มีปัญหาคุณภาพน้ำ	สาเหตุ	แนวทางการแก้ไข
ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง		
แม่น้ำบางนรา เทศบาลเมืองนราธิวาส (BN1)	น้ำเสียจากชุมชน	- รณรงค์และส่งเสริมให้ครัวเรือนติดตั้งตะแกรงดักขยะ ถังดักไขมัน หรือถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปก่อนระบายออกสู่แหล่งน้ำ
แม่น้ำโก-ลก สะพานไทย-มาเลเซีย (KL2) สะพานท่าแพรก (KL3) ปากแม่น้ำโก-ลก (KL4)	น้ำเสียจากชุมชน	- รณรงค์และส่งเสริมให้ครัวเรือนติดตั้งตะแกรงดักขยะ ถังดักไขมัน หรือถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปก่อนระบายออกสู่แหล่งน้ำ
ลำน้ำสาขา		
คลองสำโรง สะพานบ้านเก้าเส้ง (SL01) หลังโรงพยาบาลจิตเวชสงขลาราชนครินทร์ (SL02) ท่อลอดสามแยกสำโรง (SL03) สะพานเป็ยบ้านท่าสะอ้าน (SL04) สวน 72 พรรษา (SL05) สะพานบ้านสามกอง (SL06) สะพานหมู่ 3 เขารูปช้าง (SL07) สะพานบ้านออกเขา (SL08)	น้ำเสียจากชุมชน น้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมและอุตสาหกรรมชุมชนขนาดเล็ก	- รวบรวมและบำบัดน้ำเสียแบบกลุ่มอาคาร บริเวณที่ระบายน้ำและลำรางที่มีปริมาณความสกปรกสูง - บำบัดน้ำเสียจากครัวเรือนที่ระบายลงสู่คลองสำโรงโดยตรง โดยการติดตั้งถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูป - เก็บกวาดขยะ ขุดลอกตะกอน และกำจัดวัชพืชในลำน้ำเพื่อลดการสะสมของเสียในแหล่งน้ำ - ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสะอาดแก่โรงงานอุตสาหกรรมและอุตสาหกรรมชุมชนขนาดเล็กในพื้นที่ริมคลองสำโรงเพื่อลดปริมาณของเสีย
คลองนาทวี สะพานบ้านนา (NWC3) สะพานบ้านหัวแหลม (NWC5-1)	น้ำเสียจากชุมชน น้ำเสียจากการเกษตร	- รณรงค์และส่งเสริมให้ครัวเรือนติดตั้งตะแกรงดักขยะ ถังดักไขมัน หรือถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปก่อนระบายออกสู่แหล่งน้ำ - ส่งเสริมให้ความรู้เรื่องแนวปฏิบัติที่ดีด้านการเกษตร (Good Agricultural Practices: GAP) เช่น การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ลดการใช้สารเคมี/สารกำจัดศัตรูพืชที่ส่งผลเสียต่อสิ่งแวดล้อมและแหล่งน้ำ

บริเวณที่มีปัญหาคุณภาพน้ำ สาเหตุและแนวทางการแก้ไข (ต่อ)

บริเวณที่มีปัญหาคุณภาพน้ำ	สาเหตุ	แนวทางการแก้ไข
<p>คลองแห</p> <ul style="list-style-type: none"> - สะพานประชาอุทิศ (WAC1) - ปลายคลองเรียน (RIC1) - สะพานสามชัย (TYC1) - จุดรวมน้ำคลองเตย (TYC2) - ประตูระบายน้ำปลายคลองเตย (TYC3) - สะพานหลังวัดคลองแห (TYC4) - สะพานตลาดน้ำคลองแห (HAC1) - สะพานหนองนายขี้ (HAC2) 	น้ำเสียจากชุมชน	<ul style="list-style-type: none"> - รณรงค์และส่งเสริมให้ครัวเรือนติดตั้งตะแกรงดักขยะ ถังดักไขมัน หรือถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปก่อนระบายออกสู่แหล่งน้ำ - เก็บกวาดขยะ ขุดลอกตะกอน และกำจัดวัชพืชในคลอง เพื่อลดการสะสมของเสียในแหล่งน้ำ

SL03 ท่อลอด สามแยกสำโรง 17 ก.ค. 67

SL05 สวน 72 พรรษา 17 ก.ค. 67